

G O S P O D I N J S T V O V P R E H O D N E M O B D O B J U

Osnovna šola Globoko je bila ena izmed sedemnajstih osnovnih šol, ki je v šolskem letu 1999/2000 začela poskusno uvajati devetletno osnovno šolo, in sicer s prvim in sedmim razredom. Uvajanje je bilo in je še naporno, hkrati pa za nas učitelje pomeni velik izziv, nekaj novega, kar je vredno poskusiti. Včasih se pojavljajo dvomi in bojazni, da morda nismo naučili dovolj, nismo uporabili pravih metod in oblik dela, česa povedali dovolj dobro. Dvomi se pojavljajo predvsem tam, kjer ni na voljo dovolj ustrezne literature ali pa je sploh ni. Takrat smo zmedeni tako učitelji kot tudi učenci.

Takšne in podobne dileme sem doživljala tudi sama, ko mi je bilo kot profesorici biologije in kemije določeno, da poleg svojih predmetov poučujem še gospodinjstvo. Bila sem pred hudo dilemo, kako izpeljati, da bo za učence čimbolj zanimivo, da bodo radi prišli k pouku, še posebej zato, ker se v devetletni osnovni šoli ta predmet ocenjuje s številčno oceno.

Na delovnih srečanjih smo res dodelali učne načrte, svetovalka nam je stala ob strani, veliko izkušenj smo izmenjali, vendar sem bila jaz tista, ki sem morala izdelati svojo letno pripravo in končno stopiti v razred pred učence.

Sedaj mineva že tretje leto uvajanja devetletke in s tem tudi gospodinjstva. V osmem in devetem razredu smo že končali in lahko rečem, da sem vsako leto s svojim delom bolj zadovoljna, še posebno zato, ker so zadovoljni učenci.

Ko bo devetletka stekla po vertikali navzgor, bo pouk gospodinjstva potekal v nižjih razredih, v prehodnem obdobju pa sta organizacija in časovni obseg naslednji:

Dnevi dejavnosti so novost, ki jo prinaša devetletna osnovna šola. Mi smo za gospodinjstvo v vsakem razredu porabili štiri dni. Snovno smo jih povezali s tehničnimi dnevi.

RAZRED	ČAS/ ure	NAČIN IZVEDBE
7.	37,5	17,5 ure teoretično, 20 ur praktično
8.	20	v okviru dnevov dejavnosti
9.	20	v okviru dnevov dejavnosti

V sedmem razredu naj bi obravnavali dva modula, in sicer: modul Ekonomika gospodinjstva v obsegu 9 ur in modul Hrana in prehrana v obsegu 28,5 ur.

Kot je razvidno iz preglednice, je gospodinjstvo v tem razredu razdeljeno na teoretični in praktični del. Teoretični del izvajam vsakih 14 dni po eno šolsko uro. Ker je v razredu manj kot 21 učencev, jih ni potrebno deliti v skupine in je zaradi tega delo lažje. Preden smo se lotili praktičnega dela, smo se na šoli dogovorili, da bi bilo najbolje, da praktični del strnemo v celoto. Tako smo tudi storili in ni nam bilo žal, zato smo takšno izvedbo letos ponovili že tretjič, le da smo jo zadnji dve leti še spopolnili.

Praktični del smo razdelili na štiri dneve po pet šolskih ur. Prvi dan je namenjen predvsem spoznavanju kuhinjskih pripomočkov, odmerjanju tekočin, tehtanju. Takrat dobijo učenci tudi navodila, kako bodo delali naslednje dni, dobijo kuhinjske

recepte, podam natančna navodila za pisanje dnevnika in učence razdelim v skupine.

Cilje, ki naj bi jih osvojili pri praktičnem delu, si postavimo kot osnovne, vendar tem ciljem dodamo še cilje iz modula Ekonomika gospodinjstva (npr. učenec mora pri praktičnem delu ustrezno izkoristiti čas).

Vsaka skupina, ki jo sestavljajo 3–4 učenci, je vsak dan pripravila tri jedi. Skupine so imele vsak dan še dodatne naloge: pomivanje posode, pripravljajanje pogrinjkov, pospravljanje učilnice. Delo učencev sem skrbno nadzorovala in jih iz praktičnega dela tudi ocenila. Poleg praktičnega dela smo ocenjevali tudi dnevnik, ki so ga učenci napisali za vsak dan.

Tudi gospodinjstvo v osmem razredu smo izvedli v obliki dnevov dejavnosti. Petnajst ur za prvi modul Tekstil in oblačenje smo razporedili na tri dni po pet

šolskih ur. Modul Hrana in prehrana (5 ur) pa smo izvedli v enem dnevu, in sicer zgolj teoretično.

Ker vem, da bi bilo tri dni same teorije za učence in tudi zame preveč dolgočasno in neustvarjalno, sem se odločila, da naše dneve malo popestrim. V lanskem šolskem letu nas je obiskala modna kreatorka in nas obogatila s svojim znanjem o modnih smernicah, stilih oblačenja, kakovosti tekstil, modnih dodatkih ... Učenci so ji postavljali zanimiva vprašanja in rezultat tega obiska so bili čudoviti plakati in zadovoljni učenci. Učenci so resnično uživali in prav vsi sodelovali v pogovoru in izdelavi plakatov in ravno zaradi tega so bili tudi ocenjeni z lepimi ocenami. Poleg tega so zbirali tudi lističe za označevanje tekstilij ter reklame za tekstilne izdelke. Igrali smo se tudi trgovino. Prodajali smo tekstilne izdelke in tako učence spodbujali k razmišljanju, na kaj vse morajo biti pozorni pri nakupu tekstila.

V letošnjem šolskem letu smo že izvedli gospodinjstvo in sicer spet v okviru dnevov dejavnosti, ki so potekali v projektne tednu na naši šoli. V osmih dneh smo za vso višjo stopnjo izvedli naravoslovne, gospodinjске in tehnične dneve. Naravoslovni dnevi so se navezovali na obrt in poklice in so se lepo ujemali z gospodinjstvom v osmem in devetem razredu. Poleg drugih poklicev smo spoznali tudi delo tekstilnih delavcev in v ta namen z učenci v okviru gospodinjstva obiskali industrijsko proizvodnjo. Tam so imeli učenci možnost spoznati vse postopke od krojenja do končnega proizvoda in celo do prodaje. Dobili smo veliko različnih vrst blaga in drugih dodatkov, ki jih uporabljajo pri proizvodnji. Ves dan smo osvajali teoretično znanje, tretji dan pa nas je obiskala modna kreatorka. Trije dnevi so hitro minili, učenci so bili tudi zadovoljni in so pripravili čudovito razstavo na temo Tekstil. Nekaj k razstavi so prispevali tudi učenci drugih razredov, ki so imeli naravoslovni dan

na isto temo.

V devetem razredu smo za prvi modul Bivanje in okolje (15 ur) porabili tri dni po pet šolskih ur. Vse smo izvajali v okviru dnevov dejavnosti v projektne tednu. Tudi tukaj sem želela, da učenci osvojijo čimveč znanja in si pridobijo veliko izkušenj, zato so imeli ti učenci najprej tehnični dan na temo Les. Obiskali so mizarja in skupaj so napravili dva izdelka. Tako so že dobili predstavo o tem, kako nastaja pohištvo. Mi smo pri gospodinjstvu najprej dva dni usvajali cilje po letni pripravi, tretji dan pa smo se napotili v prodajalno s pohištvom. Učenci so izdelali čudovite načrte za svoje stanovanje, popisali vse gradbene materiale in izdelali maketo zelenega prostora iz stanovanja. Vse skupaj smo tudi razstavili. Znanje, ki so ga pridobili pri tehničnem dnevu in gospodinjstvu, so podkrepili še pri treh naravoslovnih dneh. Tedaj so si ogledali industrijsko proizvodnjo pohištva, proizvodnjo in trgovino gradbenega materiala in graviranje na steklo.

Drugi modul, Hrana in prehrana (5 ur), smo izvajali zgolj teoretično, ker smo ga del izvedli že pri gospodinjstvu v sedmem razredu.

Spoštovani stanovski kolegi, predstavila sem vam le delček tistega, kar prinaša nova devetletka. Ni nič posebnega, kljub temu pa mislim, da se bo ob branju tega članka morda porodila kakšna ideja ali pa vam bo v pomoč, ko boste v devetletki tudi vi, dragi kolegi.

Povedati pa moram tudi to, da izvedba takšnih dnevov dejavnosti zahteva veliko dela in seveda sodelovanja med učitelji, sodelovanja s krajevno skupnostjo TU širšo okolico.

Vesna Kodrič
Osnovna šola Globoko

